

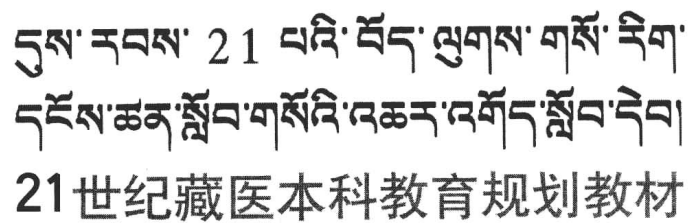
དུས་རབས་ 21 ལའི་ བོད་ ལྷན་གས་ གས་ རིག་
དངོས་ཆན་སློབ་གསའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ།

༡༡། ། གནམ་རིག་སྐར་ཕྱིས། །

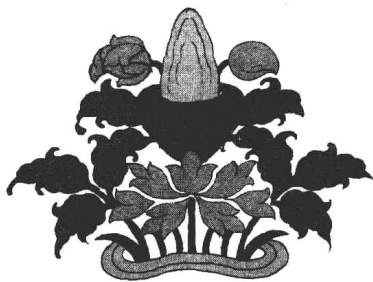
གཙ་སྒྲིག་པ། བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཨི་རི་གས་དཔེ་སྐྱུན་པང་།

གཙོ་བོ་གཞི་བོ་ལ། ཀུན་དགའ་རིག་འཛིན། རིག་འཛིན།
 ཁོངས་མི། བསོད་ནམས་དཔལ་ལྷན། དུམ་པ།
 རོར་ཕྱོད་ཀྱི་ཐུབ།

ཨི་ཤི་གཏུ་དཔེ་ལྷན་པཎ།

图书在版编目(CIP)数据

天文历算学/桑珠加措等编. —北京:民族出版社,
2004.7

二十一世纪藏医本科教育规划教材

ISBN 7-105-06464-1

I.天… II.桑… III.藏历—医学院校—教材—
藏语 IV.P194.9

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2004)第 072935 号

天文历算学(TIAN WEN LI SUAN XUE)

编著者	天文历算学编写小组
校订者	智华嘉措
出版发行	民族出版社
地址	北京市和平里北街 14 号
邮编	100013
排版	民族出版社藏文编辑室
印刷	北京艺辉印刷有限公司
经销	各地新华书店
开本	787mm×1092mm 1/16
网印	www.e56.com.cn
印张	23.75
版数	0001—4000 册
版次	2004 年 7 月第 1 版
印次	2004 年 7 月北京第 1 次印刷
定价	38.50 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(藏文室电话:010-64234411-6509)

ཚུམ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་པ།
责任编辑：
དེབ་གཞིའི་བཟོ་བཞུད་པ།
装帧设计：
པར་ཁྱུས་འགན་ཁུར་པ།
责任校对：

ཤེའུ་ཚང་ཉ་མགྲིན་དོ་རྩེ།
西仓·丹真多杰
ལེའུ་རྩ་སྒྲིང་།
刘家峰
ཆེ་རིང་མཆོ་མ།
次仁措姆

ཉ་རོ།
达多

༡༡ ། ། གནམ་རིག་སྐར་རྩེ། །

ཚུམ་སྒྲིག་མཁན།
འཁྲུག་མཁན།
དེབ་སྐྲུན་མཁན།
འབྲེམ་སྒྲིལ་མཁན།
གནམ་ཡུལ།
སྒྲིག་ཁྱིལ་ཡང་གྲངས།
ཁ་པར་ཡང་གྲངས།
བརྒྱུད་འཛོལ་མཁན།
པར་སྒྲིག་མཁན།
པར་འདྲེབས་མཁན།
དྲེབ་ཆུང་།
པར་ཤོག།
པར་གཞིའི་སྒྲིག་ཐེངས།
པར་ཐེངས།
པར་གྲངས།
ཕྱི་ཤོད་།

གནམ་རིག་སྐར་རྩེ་སྐོབ་དེབ་ཀྱི་ཚུམ་སྒྲིག་ཆ་ཆུང་།
གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོ།
མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་འབྲེམ་སྒྲིལ་ཁང་།
པེ་ཅིན་རྟ་མིང་ལི་བྱང་ལམ་ཨང་14པ།
100013
010-64234411-6509
རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིན་རྟ་དཔེ་ཆོང་ཁང་།
མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་།
པེ་ཅིན་དབྱི་རྩུང་པར་འདྲེབས་ཆད་ཡོད་ཀྱང་སི།
787mm×1092mm 1/16
23.75
2004ལོའི་ཟླ་7པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
2004ལོའི་ཟླ་7པར་པེ་ཅིན་རྟ་པར་ཐེངས་དང་པོ་བརྒྱབ།
0001-4000
སྐར་38.50

འགོ་བརྒྱུད།

༡༡། ། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེར་གྲོལ་དངོས་ཚན་སློབ་གསུམ་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་འདི་
ནི་བོད་ལུགས་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཚན་པས་(ལོ་ལྔའི་ལམ་ལུགས་) བཀོལ་རྒྱར་ཕུལ་བ་ཡིན་ལ།
བོད་ལུགས་སྐྱེད་གཉེར་ཆེད་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཚན་པས་ཀྱང་ཆོད་ལྟར་བཀོལ་ཆོག་ ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་ནི་
རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་དང་། ཆོད་ལྟར། ཆ་ཆར་བཅས་ཡིན་པའི་བོད་ལུགས་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་
དངོས་གཞི་ཚན་པའི་སློབ་དེབ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་གསེར་གྲོལ་པ་ནི་རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚུན་གསེར་གྲོལ་རིག་གི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།
དེ་ཡང་ཀྱང་རྩ་མི་རིགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་སྤྱི་ཚུན་རིག་གནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བ་དང་། ཀྱང་གོའི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་
ཆོག་སེང་ལུགས་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེན་བྱ་གཞག་འཕྲུགས་སྐྱེད་བྱེད་པ། བོད་ཀྱི་གསེར་གྲོལ་གི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསུམ་
བཅོས་སྒྱུར་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པ་བཅས་ཀྱི་ཆེད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསེར་གྲོལ་དོ་དམ་
ཅུས་ཀྱིས་ཅ་འཕྲུགས་འོག་བོད་རྒྱུ་དང་། མཆོ་སྤྱོད། ཀན་སྤྱོད། སེམས་ལྷན། ཡུན་ནན་བཅས་ཞིང་རྒྱུ་དང་ལྷན་
མཉམ་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ལུགས་གསེར་གྲོལ་དངོས་ཚན་སློབ་གསུམ་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་འདི་ཉིད་ཚུལ་གྱིས་
པར་སྐྱེད་བྱས་པ་རྒྱུ། ༡༠༠༡ལོའི་ཟླ་ ༥པར། མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་འཕྲོད་བཞེན་ཐིང་དང་མཆོ་སྤྱོད་བོད་
ལུགས་གསེར་གྲོལ་གྱི་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་བེ་ལིང་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་རིམ་གསེར་གྲོལ་གྱི་བོད་ལུགས་གསེར་
རིག་ཆེད་ལས་དངོས་ཚན་སློབ་དེབ་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་སྦྲེལ་གྲུབ་གྲོས་ཆོག་སེང་ལུགས་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསེར་
རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཆེན་ཅུ་མིའི་དབུ་བྲིད་མི་སྣ་ཆོག་སེང་ལུགས་གནང་ནས་གཏམ་བཤད་གནང་། ཆོག་སེང་འདྲའི་
སྤྱིང་མཆོ་སྤྱོད་བོད་ལུགས་གསེར་གྲོལ་གྱི་ཆེན་མོ་བསྐྱོགས་པའི་སློབ་དེབ་ཚུལ་གྱིས་ཅ་འཛིན་ཞེས་པ་དང་
སློབ་དེབ་ཚུལ་གྱི་ཅ་འཛིན་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། ཆོག་སེང་འདྲའི་རྒྱུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་
གསེར་གྲོལ་དོ་དམ་ཅུས་རྒྱལ་ཡོངས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་བོད་ལུགས་གསེར་གྲོལ་ཆེད་ལས་སློབ་དེབ་ཚུལ་ལྷན་
ལྷན་ཆོག་སེང་ལུགས་(གཤམ་དུ་ཚུལ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ཆོག་སེང་ལུགས་འཛིན་) ཤིང་ལུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་ཉིད་ཚུལ་
གྱིས་བར་མཐུབ་སྤྱོད་གནང་། མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་འཕྲོད་བཞེན་ཐིང་དུ་ཚུལ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ཆོག་སེང་ཀྱི་
ཁོངས་གཏོགས་གཞུང་ལས་ཁབ་བཅུགས་ཏེ་སློབ་དེབ་ཚུལ་གྱི་སྤྱི་བའི་འགན་བཞེས། ༡༠༠༡ལོའི་ཟླ་

འབར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསེ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཚན་ཚུལ་སེས་འགོ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིན་ཏུ་ཏུ་ཕྱོག་
 རིམ་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་ཆེད་ལས་དངོས་ཚན་སློབ་དེབ་ཚྭ་མཐོག་མཐུན་སྦྱར་ཚོགས་འདུ་བསྐྱེད་ཤིང་ཚྭ་མཐོག་
 གི་གནས་ཚུལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་། སློབ་དེབ་ཚྭ་མཐོག་བྱ་བའི་ཁྲིན་ཏུ་ཏུ་བའི་གནད་དོན་སྒྲོར་ལ་གྲོས་བསྐྱེད་
 དང་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་མ་ཟད། རིག་གཞུང་ཆེད་མཁས་ཚོགས་པ་བཅུགས་ཤིང་མཁའ་ཁྲུལ་སློབ་དེབ་འདི་ལ་
 དངོས་སུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཅས་
 པའི་མཚན་གསལ། ཁྲིན་ཏུ་ཏུ་ཚོགས་འདུའི་དགོངས་དོན་ལྟར། ༡༠༠༡ལའི་ཟླ་ལཔ་༡༠ ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཡོན་
 ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་རིག་གཞུང་ཆེད་མཁས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་འདུ་ལན་གྲུ་ཏུ་བསྐྱེད་ཤིང་། ཚོགས་འདུའི་སྐོར་
 གྲོས་བསྐྱེད་ཡང་ཡང་བྱས་པ་བརྒྱད་ཟུ་འབྲེལ་སློབ་དེབ་འདི་བསྐྲུན་པས་དེབ་ཉེར་དུག་ཏུ་བྱེས་ནས་སོ་སོའི་མིང་
 གཏན་ལ་ཕབ། ༡༠༠༡ལའི་ཟླ་༡༠པར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསེ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཀྱིས་སློབ་དེབ་ཉེར་དུག་
 གི་གཙོ་མིག་པ་དང་། གཙོ་མིག་གཞིན་པ། ཚྭ་མཐོག་མི་སྣ་བཅས་དངོས་སུ་བྱུང་བསྒྲགས་བྱས་ནས་སློབ་དེབ་
 ཚྭ་མཐོག་གི་འགན་ཁུར་དང་ཞིབ་པའི་ལས་བཞོས་གནང་།

ལོ་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་དུ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་དབྱི་གསེ་རིག་དོ་དམ་ཅུས་ཀྱི་འགོ་བློན་དང་། ཞིང་སྤྱངས་
 ལའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཐིང་གི་མཉམ་འབྲེལ། སློབ་དེབ་ཚྭ་མཐོག་མི་སྣ་ཡོངས་ཀྱི་དུར་བཙོན་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་
 དེབ་ཚྭ་མཐོག་གི་བྱ་བ་བདེ་སྒྲུག་དང་གྲུབ། ༡༠༠༡ལའི་ཟླ་༡༠པར། ཚྭ་མཐོག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཐེ་མོང་
 དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེ་རིག་ཆེད་ལས་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཀྱི་
 རྒྱས་གཏན་ཚོགས་འདུ་བསྐྱེད་ནས། གཅིག་ཟུར་དང་ཆོད་ལྷན་ཡོན་པའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་
 ལུགས་གསེ་རིག་དངོས་ཚན་སློབ་གསེའི་འཆར་འགོད་སློབ་དེབ་ཀྱི་རྒྱས་གཏན་ཆོད་གཞི་ཞེས་པ་དང་རྒྱས་གཏན་
 རྩེད་ཐབས་ཞེས་པ་གཉིས་ཐོག་མར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སློབ་དེབ་རྒྱས་གཏན་བྱ་བའི་གཞི་འཛིན་
 ཀྱི་ཡིག་ཆར་བཅུང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སློབ་དེབ་སོ་སོའི་གཙོ་རྒྱས་པ་གཏན་འཁེལ་དང་། འཕེལ་འགྱུར་ནད་
 ཅས་པ་སོགས་སློབ་དེབ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐུར་ཁྱད་གཏན་འབེབས་བྱས་ཐོག། ༡༠༠༡ལའི་ཟླ་༡༠པར། ཚྭ་
 རྒྱས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷ་སར་སློབ་དེབ་རྒྱས་གཏན་ཚོགས་འདུ་ཐིང་ས་གནིས་པ་བསྐྱེད་ནས་མཚོན་ཆ་གསོ་
 བཞེས་པ་སོགས་སློབ་དེབ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐུར་རྒྱས་གཏན་གནང་བ་མ་ཟད། རིག་གཞུང་ཆེད་མཁས་ཚོགས་པས་
 བོད་ཀྱི་གསེ་རིག་བྱང་འཕེལ་གྱི་ལོ་ཚོགས་ཐད་ལ་ཆེད་གཉེར་ཞིབ་འཇུག་དང་བཞོ་སྐྱོང་བྱས་པ་བརྒྱད་བོད་ཀྱི་
 གསེ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་སློབ་དེབ་རྒྱས་གཏན་ཐད་ལ་དགོངས་འཆར་གཅིག་ཟུར་བྱང་།

མཁའ་ཁྲུལ་སློབ་དེབ་འདིའི་རིག་ཚན་དབྱེ་སྐབས་གངས་ཅན་གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་དང་སྐབས་དང་མདོ་
 སོགས་ཀྱི་བྱང་ཚོས་རྒྱན་འཛིན་དང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་རང་བཞིན་དང་ཆ་ཆར་རང་བཞིན་གཞིར་

[illegible]

前 言

这套教材主要供藏医学专业本科(五年制)使用,也可供藏药学专业本科试用。该套教材是我国第一套统编、规范、配套的藏医学专业本科教材。

藏医药学是我国传统医药学的重要组成部分。为大力弘扬中华优秀传统文化,建设具有中国特色的社会主义卫生事业,适应藏医药学高等教育改革与发展的需要,国家中医药管理局于 2001 年组织西藏、青海、甘肃、四川、云南等省(区)共同编写出版全国藏医本科教育规划教材。2001 年 5 月,青海省卫生厅和青海藏医学院在西宁召开了“全国高等医药院校藏医学专业本科系列教材编写协作会”,国家中医药管理局科技司领导出席会议并讲了话。会议审议并通过了青海藏医学院编写的《教材编写总纲》和《教材编写大纲》。会后,国家中医药管理局成立了全国高等院校藏医学专业教材编审委员会(以下简称编委会),负责该系列教材编写的指导工作。编委会下设办公室挂靠在青海省卫生厅,负责日常工作。2002 年 4 月,国家中医药管理局科技司在成都主持召开了“高等藏医学专业本科教材编写协调会”,通报了教材编写进展情况,协调和解决了教材编写工作中存在的某些问题,成立了学术专家组,并将本系列教材正式定名为“21 世纪藏医本科教育规划教材”。根据成都会议精神,2002 年 9 月,编委会在兰州召开学术专家组会议,经过反复讨论,确定了本系列教材由 26 门教材科目组成,以及每门教材的名称。2002 年 10 月,国家中医药管理局正式下文确定公布了 26 门教材的主编、副主编和编写人员名单,明确了教材编写的任务与分工。

两年多来,在国家中医药管理局的领导和五省区卫生厅的配合下,经过广大编写人员的积极努力,教材编写工作进展顺利。2003 年 3 月,编委会在西宁召开了“21 世纪藏医本科教育规划教材”审定会议,会议研讨形成了统一、规范的《21 世纪藏医本科教育规划教材审定标准》及《审定方法》,为教材的审定工作提供了必要依据。同时还确定了每门教材的主审人员,审定通过了《藏医病机学》等 18 门教材的初稿。2003 年 8 月,编委会在拉萨召开了第二次教材审定会议,原则通过了《藏医外伤学》等 8 门教材的初稿。并组织学术专家组召开专题会议,经过充

分讨论和认真研究,对《藏医药学史》形成了一致的审定意见。

本套教材在学科划分及科目上,充分尊重藏医药传统的学科体系特色,保持藏医药学理论的系统性和完整性,同时紧密结合现代高等医药教育要求和教学规律,并依据西藏藏医学院与青海藏医学院联合编写的《全国藏医学专业本科教学大纲》,确定了“21世纪藏医本科教育规划教材”由26门科目组成。在编写方法上,为符合藏医学专业本科(五年制)培养的目标,汲取有关藏医院校以往所编教材的经验,根据藏医学专业的教学内容和特点,制定了统一的编写大纲、体例、格式和章节,有利于藏医教学工作的顺利进行。

本套教材较好地解决了教学适应性和科学性的关系。注重培养学生解决问题的实际能力,较全面、系统、完整地继承了藏医药学的基础理论、基本知识和基本技能,并反映了我国藏医药学术发展的新水平和新成果。

本系列教材编写和出版是一项创新性的工作,由于时间紧,工作量大,加之编写人员的水平所限,不可避免地存在一些不足之处,热忱希望各地藏医药教学人员和广大读者在使用过程中,提出宝贵意见,以促使本系列教材日趋完善、更加符合新形势下藏医药事业发展的需要。

对本系列教材的编写和出版给予帮助和支持的单位和有关人士以及美国利众基金会表示衷心的感谢!

全国高等院校藏医学专业教材编审委员会

2004年6月

ཚུམ་སྒྲིག་གསལ་བཤད།

༡༡། ། གནམ་རིག་སྐར་ཅིས་ཞེས་པའི་སྒྲོབ་དེབ་འདི་ནི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ལུགས་གསེར་གྱི་དངོས་ཆ་སྒྲོབ་གསེར་འཆར་འགོད་སྒྲོབ་དེབ་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ལྟེ། བོད་ལུགས་སྒྲོབ་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱིས་བཀོལ་རྒྱས་ལུལ་བ་དང་། བོད་ལུགས་སྒྲོབ་ཇེས་དང་བོད་ལུགས་ནད་གཤོག་ཆེད་ལས་ལ་འབྲུག་མཁན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱར་བལྟའི་དབྱེད་གཞིར་བཀོལ་ཆོག་

སྒྲོབ་དེབ་འདི་འདི་གཅིག་ཚུམ་སྒྲིག་པ་ནི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་མཁས་དབང་ཆེན་མོ་ཅིས་རམས་པ་བསམ་བློ་བྱ་བ་མཆོ་མཆོག་དང་། གཅིག་སྒྲིག་གཞོན་པ་ནི་བོད་ལྗངས་སྒྲོབ་ཅིས་ཁང་གི་ཅིས་རམས་པ་ཀུན་དགའ་རིག་འཛིན་དང་བོད་ལྗངས་བོད་ལུགས་གསེར་གྱི་སྒྲོབ་ཆེན་གྱི་དགེ་ཆན་རབ་འབྱམས་པ་རིག་འཛིན་གཉིས་ཡིན། ཚུམ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་མཁས་དབང་བསམ་བློ་བྱ་བ་མཆོ་དང་ཀུན་དགའ་རིག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་མཛུབ་སྟོན་གནང་འོག་བོད་ལྗངས་བོད་ལུགས་གསེར་གྱི་སྒྲོབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་རིག་འཛིན་དང་། བསོད་ནམས་དཔལ་ལྷན། བོད་ལྗངས་སྒྲོབ་ཅིས་ཁང་གི་ཅིས་རིག་སྒྲོབ་པ་ཡུམ་པ། འོར་བུ་དོན་གྲུབ་བཅས་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པ་ཡིན། མཛུགས་ཏུ་བོད་ལྗངས་བོད་ལུགས་གསེར་གྱི་སྒྲོབ་ཆེན་གྱི་དགེ་ཆན་འབྲུམ་རམས་པ་ཉེ་མ་ཆེ་རིང་ལགས་ཀྱིས་སྒྲོབ་དེབ་ཡོངས་ལ་གཅི་ཁྱུས་མཛད།

སྒྲོབ་དེབ་འདི་དངོས་སུ་ཚུམ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོབ་ཅིས་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་དགོས་པར་གཞིགས་ནས་བོད་ཀྱི་སྐར་ནག་ཅིས་ཀྱི་ཆོད་ལྷན་ཡིག་ཆ་ལྟེ། ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལེ་རྒྱུ་དཀར་པོ་དང་། ཅིས་གཞུང་ཉེར་མཁོ་བྱམ་བཟང་། འབྲུང་ཅིས་མན་ངག་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར། སྐར་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྒྲོབ་པའི་དོ་ཤལ་འབྲུང་ཅིས་ལུགས་སྒྲོབ་པའི་དོ་ཤལ། ཅིས་གཞུང་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ་སོགས་ལ་བྱངས་བཅོལ་ནས་སྐར་ཅིས་དང་འབྲུང་ཅིས་གཉིས་ལྟན་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་ལྟེ། སྐར་ཅིས་རིག་པར་ཅིས་ཀྱི་སྒྲོབ་འགྲོ་དང་བཟུབ་ཅིས། ལ་བཟུས་དང་ཉེ་རྒྱ་གཟའ་གཅན་འབྲུག་ཚུལ། གཟའ་ལ་དང་ཏུ་བ་མཛུགས་རིང་། དུས་རྒྱུར་དང་ཞག་གསུམ་ནམ་དབྱེ། ཉེར་མཁོ་ཐོར་བུ་དང་རྒྱར་ཅིས་རེ་འུ་མིག་འཛིན་ཚུལ། ས་དང་གོ་ལ་བཤད་པ་སོགས་བསྟུས་ཡོད། འབྲུང་ཅིས་ལ་འབྲུང་ཅིས་མན་ངག་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་ཉེ་རྒྱུ་ཡི་ནམ་གཞག་དང་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་སྐར་མཁོ་བཅི་ཚུལ་བཅས་ཆོའང་བར་བསྒྲིགས་པ་ཡིན། དེར་དུས་སྒྲོབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་སྒྲོབ་བྲིད་ཀྱི་དམིགས་ཆ་དང་། དགོས་འདུན།

ཁྱད་ཚུལ་སྐོར་ལྟོད་པར་གནམ་རིག་སྐར་ཅིས་དང་། འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་མང་གཞི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
ཁག་ཆ་ཚང་བར་བཀོད་དེ་བོད་ལུགས་གསལ་རིག་གི་དངོས་གཞི་ཚན་པའི་སློབ་མས་སྐར་ནག་ཅིས་ཀྱི་ཙ་བའི་ཤེས་
བྱ་ཁག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་པ་དང་གནམ་རིག་སྐར་ཅིས་ཀྱི་ལོ་ཐོ་རྒྱུས་ཙམ་ཞིག་ཙམ་སྤྲིན་བྱ་རྒྱུའི་ཡོན་ཚད་ལོན་བྱུང་
པའི་དམིགས་ཚད་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཙམ་སྤྲིན་བྱས་ཡོད། འོན་ཏེ། ང་ཚོར་སྐར་ནག་ཅིས་གཞུང་གི་ཚུ་ཚད་དམན་
ཞིང་ཙམ་སྤྲིན་བྱེད་པའི་དུས་ལྡན་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་འདིར་ནོར་འཁྲུག་རིགས་མང་དུ་འབྱུང་བར་གོར་མ་ཆག་
པས་རྒྱ་ཆེའི་དགེ་སློབ་ཆོས་སློབ་དེབ་འདི་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རིམ་ཁོད་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྤྲོ་པ་དང་དག་
བཅོས་ཡོ་བསྟན་ཡོད་པའི་རེ་བ་ཞུ།

གནམ་རིག་སྐར་ཅིས་སློབ་དེབ་ཙམ་སྤྲིན་ཆོ་རྒྱུང་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོའི་ཟླ་ ༤ པར།

དཀར་ཆག

ཨ་ཁ་དང་ཡོ། ཨ་ཁ་ཆེས།

ཡེ་ལྷ་དང་ཡོ། ཨ་ཁ་ནག་ཆེས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་དང་། བརྟན་འཇིན་སྟེས་ལ།

ཡི་མ་ཁྱོན་གྱི་འབྲུངས་རབས་དང་མཛད་པ། 2

ས་བཅད་དང་ཡོ། ཨ་ཁ་ནག་ཆེས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས། 2

ས་བཅད་གཉིས་པ། བརྟན་འཇིན་གྱི་སྟེས་ལ་ཡི་མ་ཁྱོན་རྣམས་ཀྱི་

འབྲུངས་རབས་དང་མཛད་པ་མཛད་པ་བརྟན། 13

དང་ཡོ། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀམ་རང་བྱུང་དོ་རྗེའི་འབྲུངས་རབས་དང་མཛད་པ། 13

གཉིས་པ། བྱ་ལྟོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་འབྲུངས་རབས་དང་མཛད་པ། 15

གསུམ་པ། རྒྱ་མཚོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་འབྲུངས་རབས་དང་མཛད་པ། 16

བཞི་པ། རྟེན་སྒྲིབ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚོའི་འབྲུངས་རབས་དང་མཛད་པ། 19

ལྔ་པ། རྟེན་སྒྲིབ་ལོ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་འབྲུངས་རབས་དང་མཛད་པ། 23

དྲུག་པ། འབྲུམ་པམ་གྱི་འབྲུངས་རབས་དང་མཛད་པ། 25

བདུན་པ། མཁས་དབང་མཁུན་རབ་ལོ་རྒྱའི་འབྲུངས་རབས་དང་མཛད་པ། 28

ཡེ་ལྷ་གཉིས་པ། ཨ་ཁ་ཆེས་གཙོ་བོ་རྟེན་གྱི་ཉེར་མཁོ་ལེགས་ཆ་བརྟན་

པའི་ཁྱོན་འགྲོ། 37

ས་བཅད་དང་ཡོ། ཆེས་ཀྱི་ཕྱོག་མ་དབྱ་མཐའ། 37

ས་བཅད་གཉིས་པ། ས་ཡིས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའོ་བཟེ་འཁྱིལ་ཆེས། 38

ས་བཅད་གསུམ་པ། བརྒྱུད་པའོ་དེ་འཁྱིལ་བརྟན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་བྱུངས། 38

ས་བཅད་བཞི་པ། དྲུང་སྒྱིམ་ཆེན་པོ་རྒྱ། 39

ས་བཅད་ལྔ་པ། གཞུང་བཅུ་ལྟེན་སྟེས། 40

ས་བཅད་དྲུག་པ། རྒྱ་ཨ་ཁ་ཉེར་བརྒྱད། 40

ས་བཅད་དང་ཨ། ཏུས་ཚྭ་ཕྱི་ཚེ་ག་ཕྱི་ཕྱི་ག་ཏུས་བཅད་དང་བཅས་པ།	78
ས་བཅད་གཉིས་པ། འཇོ་ཆེས།	85
ས་བཅད་གསུམ་པ། གཟའ་འབྲེམས།	86
མེ་ཏུ་དབྱེ་བ། འག་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར་ཚོར་ས་ཚྭ་ཕྱི་རྩམ་པར་	
དབྱེ་བ་བཤད་པ།	87
ས་བཅད་དང་ཨ། ཉིན་ཆེས་ཁྱིམ་གསུམ་ཕྱི་འག་གསུམ་ཚོར་ས་ཚྭ།	87
ས་བཅད་གཉིས་པ། ཟླ་བའི་འག་གསུམ།	92
ས་བཅད་གསུམ་པ། ཟླ་བཅན་ཕྱི་འག་གསུམ།	93
ས་བཅད་བཞི་པ། གཟའ་ཚུལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཚོར་ས་ཚྭ།	95
ས་བཅད་ལྔ་པ། འག་གསུམ་པན་ཚུན་པན་གུ་ཚུལ་དང་པ་ཚུན་པ་དབྱེ་བ།	99
ས་བཅད་བྲུག་པ། འག་གསུམ་ཚོ་ཚོའི་ཚོར་ས་ཚྭ་ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་ག་	102
མེ་ཏུ་བཅུ་པ། ཆིས་ཐུན་ཚོར་ཏུ་བཤད་པ།	106
ས་བཅད་དང་ཨ། ཐུ་ཤར་ཕྱི་ཕྱི་གས།	106
ས་བཅད་གཉིས་པ། ཚེ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཕྱི་གནས་ཕྱི་གས་དང་	
ཚེ་ཚེ་ཚེ་དབྱེ་བ།	106
ས་བཅད་གསུམ་པ། ཚེ་ཆན་བྲུག་ཚུའི་བཅ།	106
ས་བཅད་བཞི་པ། ཆིས་འཁོ་དང་འདས་ཚེ།	110
དང་ཨ། རྒྱུ་འཁོར་འདས་ཚེ་ཚུལ།	110
གཉིས་པ། རྒྱུ་འཁོར་འདས་ཚེ་ཚུལ།	111
གསུམ་པ། རབ་བྱུང་བཅི་ཚུལ།	111
བཞི་པ། མེས་འཁོར་ལྷ་མཚོའི་འདས་ཚེ།	112
ལྔ་པ། བྱེད་པའི་ཆིས་འཁོར་བཅི་ཚུལ།	112
ས་བཅད་ལྔ་པ། ཚེ་འཁོ་དང་ཟླ་བའི་འཁོར་ཚུལ།	112
ས་བཅད་བྲུག་པ། རྩམ་ཕྱི་ཚུ་ཆོད་དང་ཏུས་ཕྱི་ཚུ་ཆོད།	114
དང་ཨ། ཏུས་ཕྱི་ཚུ་ཆོད།	114
གཉིས་པ། ཏུས་ཕྱི་ཚུ་ཆོད།	114
ས་བཅད་བྲུན་པ། ཟླ་བའི་པ།	114

ས་བཅད་བཅུད་པ། ཏུས་གཟེར།	115
ས་བཅད་དབྱ་པ། ཆེས་གྲངས་ཆད་ལྷག	116
ས་བཅད་བཅུ་པ། ཉིན་ཆད་དང་མཆན་ཆད།	117
ས་བཅད་བཅུ་གཅིག་པ། གཟུང་འཇིག་ཞེས་པའི་གོ་དོན།	117
མེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། མོ་འཕོ་དང་། དབང་ལྷག་ རྒྱལ་ལྗོན། ཀར་ཐུང་། ཏུས་གཟེར། དབྱར་དབྱན་ཉི་ལྷོག་དང་། དཔྱིད་མཉམ་གཉིས། རྩི་ཁྱིམ་གྱི་ཞི་རྩུ་མིག་མོགས་བཤད་པ།	119
ས་བཅད་དང་པོ། མོ་འཕོ།	119
ས་བཅད་གཉིས་པ། དབང་ལྷག་བཞེངས་བཞུགས།	120
ས་བཅད་གསུམ་པ། རྒྱལ་ལྗོན།	121
ས་བཅད་བཞི་པ། ཀར་ཐུང་།	121
ས་བཅད་ལྔ་པ། ཏུས་གཟེར།	122
ས་བཅད་དྲུག་པ། དབྱར་དབྱན་ཉི་ལྷོག་དང་། མཉམ་གཉིས། རྩི་ ཁྱིམ་གྱི་ཞི་རྩུ་མིག་མོགས་བཤད་པ།	123
མེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་འཛི་མེའུ་ལས་ས་དང་གོ་ལའི་ རྣམ་བཞག་བཤད་པ།	130

སྐབས་གཉིས་པ། འཁྲུག་ཆེས།

ལྷན་བཤད་པ།	138
མེའུ་དང་པོ། བསྐྱར་མགོ་ལྷུ་འཛི་རྣམ་གཞག་བཞུན་པ།	139
ས་བཅད་དང་པོ། མཆན་དོན།	139
ས་བཅད་གཉིས་པ། གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ།	140
དང་པོ། གཞུང་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་	140
༡ མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	141
༢ ཆོས་པར་དམ་བཅའ་པ།	144
གཉིས་པ། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།	145

༡	རུས་སྒྲུལ་བཤད་པ།.....	145
༡	བཙི་བྱ་བཤད་པ།	146
༡	བཙི་བྱེད་བཤད་པ།.....	151
	ས་བཅད་གསུམ་པ། ཁམས་བཤད་པ།	153
དང་པོ།	རུས་ཁམས་ལྟ་བཤད་པ།	153
གཉིས་པ།	རུས་ཁམས་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན།	153
གསུམ་པ།	རུས་ཁམས་དང་ལོ་འགྲོས་མཐུན་སྒྲེབས་སྒྱུར་པ།	153
	ས་བཅད་བཞི་པ། ལོ་བཤད་པ།	155
དང་པོ།	ལོ་འགྲོས་འབྱུང་ཚུལ་དང་ལོ་འགྲོ་འཛོག་ཚུལ།	155
གཉིས་པ།	ལོ་འགྲོས་ཀྱི་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་དང་ལོ་ཆུན་རྒྱལ་ཅུའི་གནས་ལུགས།	156
གསུམ་པ།	སྒྲོག་ལུས་དབང་ལྷུང་བཞི།	157
༡	སྒྲོག་བསྟན་པ།	157
༡	ལུས་བསྟན་པ།	158
༡	དབང་བཅང་བསྟན་པ།	159
༡	ལྷུང་ཉ་བསྟན་པ།	162
	བཞི་པ། ལོ་ཡི་དཀྱུས་སྒྲོག།	163
༡	དཀྱུས་མ་ལོ་ཆུན་རྒྱལ་ཅུ་བཤད་པ།.....	163
༡	སྒྲོག་ལོ་དང་དེའི་བཙི་ཚུལ་བཤད་པ།	163
༡	ལོ་ག་མེན་གང་བབས་བབས་ངན་བཤད་པ།	165
༡	ལོ་ག་མེན་ལེ་ལག་བཤད་པ།.....	166
༥	བདུན་ཆད་དང་སྒྲ་འབྲམས་བཤད་པ།.....	166
༤	ལོ་ག་མེན་སོགས་ཁམས་ཀྱི་བབས་ངན་བཤད་པ།	167
༧	གནས་ལོ་གང་ཤར་ལས་རང་ལོར་བབས་ངན་བཤད།	168
	ལྟ་པ། ལོ་ངན་བཤད་པ།	169
	རྒྱལ་པ། སྒྲེ་སྒྲེང་བཤད་པ།.....	171
	བདུན་པ། ལོ་ཡི་ར་འབྲིང་མཐའ་གསུམ་བཤད་པ།	172
	ས་བཅད་ལྔ་པ། སྒྲེ་བ་བཤད་པ།	173
དང་པོ།	སྒྲེ་བའི་དགུ་དང་དེ་ཡི་མེ་ལོང་བཤད་པ།	173

གཉིས་པ།	སྒྲེ་བའི་འབྲུང་ཁམས་བཤད་པ།	174
གསུམ་པ།	སྒྲེ་བའི་དག་ལོ་འཁོས་ལ་དབང་ཚུལ།	174
བཞི་པ།	སྒྲེ་བའི་དག་སྒྲེ་སྒྲེ་རིམ་པ་གསུམ་ལ་འཁོར་ཚུལ་བཤད་པ།	175
ལྔ་པ།	རྩོག་ལུས་དབང་ལྷུང་གི་སྒྲེ་བ་བཤད་པ།	178
དྲུག་པ།	སྒྲེ་སྒྲེ་ལྟ་སྒྲོན་དང་བྱ་འཕྱར་གྱི་རྩིས་ཐབས་བཤད་པ།	180
བདུན་པ།	སྒྲེ་སྒྲེ་ནས་བབས་སྒྲེ་འཆོལ་ཐབས།	181
བརྒྱད་པ།	སྒྲེ་སྒྲེ་བདེ་སྒྲག་དུ་འཆོལ་ཐབས།	182
དགུ་པ།	སྒྲེ་བའི་ར་བཤེལ་སྐྱེས་བཤད་པ།	183
བཅུ་པ།	བརྩི་བྱ་སྐྱོ་སྐྱོ་ཞུ་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྒྲེ་ནག་གམ་ངན་པར་བཤད་པ།	184
བཅུ་གཅིག་པ།	སྒྲེ་བའི་གནམ་སྒྲོན་དང་སྒྲོན།	184
བཅུ་གཉིས་པ།	ཆོས་ལ་སྒྲེ་བ་འཆར་ཚུལ།	185
ས་བཅད་དྲུག་པ།	སྒྲེ་ཁ་བཤད་པ།	185
དང་པོ།	སྒྲེ་ཁ་བརྒྱད་བཤད་པ།	185
2	སྒྲེ་ཁའི་འབྲུང་ཁམས།	186
3	སྒྲེ་ཁའི་གཞུགས་ངོས་འཛིན།	186
གཉིས་པ།	སྒྲེ་ཁའི་བརྩི་ཚུལ་བཤད་པ།	187
གསུམ་པ།	སྒྲེ་ཁའི་བཟང་ངན་བརྟན་པ།	188
བཞི་པ།	སྒྲེ་ཁའི་ར་བཤེལ་སྐྱེས་བཤད་པ།	189
ལྔ་པ།	སྒྲེ་ཁའི་གནམ་སྒྲོན་དང་སྒྲོན་བཤད་པ།	193
དྲུག་པ།	སྒྲེ་སྒྲེ་འཆོལ་ཐབས་བཤད་པ།	193
བདུན་པ།	ཆོས་ལ་སྒྲེ་ཁ་འཆར་ཚུལ་བཤད་པ།	194
ས་བཅད་བདུན་པ།	སྒྲེ་བ་བཅུ་གཉིས།	195
དང་པོ།	སྒྲེ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བརྩི་ཚུལ་བཤད་པ།	195
གཉིས་པ།	ཉི་ཤེས་དང་སྒྲེ་བཤོལ་ཡོད་ཅིང་བརྟན་པ།	196
ས་བཅད་བརྒྱད་པ།	ཆོས་གྲངས་བཤད་པ།	196
ས་བཅད་དགུ་པ།	དུས་ཆོད་བཤད་པ།	197
དང་པོ།	དུས་ཆོད་བཅུ་གཉིས་བཤད་པ།	197
གཉིས་པ།	ལོ་སྒྲིལ་དུས་ཀྱི་དབང་ཐང་བརྩི་ཚུལ་ཞིབ་པ་བཤད་པ།	198